

2010

ინსგრუქცია

ტესტი შედგება ორი – <u>ვერბალური და მათემა_ტიკური</u> – ნაწილისგან. თითოეული ნაწილი 40 დავალებას შეიცავს. ყოველ დავალებას ახლავს ოთხი ან ხუთი სავარაუღო პასუხი, რომელთაგან მხოლოდ ერთია სწორი.

ყურაღღებით წაიკითხეთ დავალებათა ინსგრუქციები, კარგად გაიამრეთ, რა მოგეთხოვებათ თითოეულ დავალებაში, და შემდეგ აირჩიეთ პასუხი.

არჩეული პასუხი აუცილებლად მონიშნეთ პასუხების ფურცელზე, რომელიც ახლავს გესგს (შესაბამისი ინსგრუქცია იხილეთ პასუხების ფურცელზე). გესგის ფურცლებზე მონიშნული პასუხები არ შემოწმდება. ზოგადი უნარების გესგირების შედეგი დადგინდება მხოლოდ და მხოლოდ პასუხების ფურცლის საფუძველზე.

გესგის თითოეულ ნაწილ8ე სამუშაოდ გეძლევათ 1 საათი და 30 წუთი. ღროის ამოწურვის შესახებ გაცნობებთ მეთვალყურე.

თუ გათვალისწინებულზე მეგი დროით შეყოვნდებით გესგის ამა თუ იმ ნაწილზე, თქვენი ნაშრომი არ შემოწმდება.

თუ არ გაქვთ რომელიმე დავალების პასუხი, დროს ნუ დაკარგავთ და გადადით შემდეგ დავალებაზე.

ჩანაწერების ან ნახაზებისთვის გამოიყენეთ მხოლოდ და მხოლოდ ტესტის ფურცლებზე არსებული ცარიელი აღგილები.

გისურვებთ წარმატებას!

ვერბალური ნაწილი

ანალოგიები

ამ სახის დავალებებში მოცემულია მუქი შრიფტით გამოკვეთილი ორი სიტყვა (საწყისი წყვილი), რომელთა მნი შვნელობებს შორის არსებობს გარკვეული მიმართება. დაადგინეთ, რა სახისაა ეს მიმართება.

სავარაუდო პასუხთა ყოველ ვარიანტში მოცემულია, ასევე, მნი შვნელობით ურთიერთდაკავ შირებული სიტყვების წყვილი. აირჩიეთ მათგან ის წყვილი, რომელშიც სიტყვათა მნი შვნელობებს შორის მიმართება საწყის წყვილში არსებული მიმართების მსგავსია (ანალოგიურია). პასუხის არჩევისას გაითვალისწინეთ წყვილებში სიტყვათა თანმიმდევრობა.

1. სცენარისტი : მსახიობი

- (ა) არქიტექტორი : მშენებელი
- (ბ) კომპოზიტორი : მსმენელი
- (გ) მხატვარი : დიზაინერი
- (დ) იურისტი : ბრალდებული

2. წაახალისა : წააქეზა

- (ა) შეიგრძნო : მიხვდა
- (ბ) მოითმინა : გაჯიუტდა
- (გ) ენდო : დაიმსახურა
- (დ) მიიმხრო : გადაიბირა

3. ბრტყელი : რელიეფური

- (ა) ლაკონური : სხარტი
- (ბ) ჰარმონიული : შეთანხმებული
- (გ) აბსურდული : კანონზომიერი
- (დ) ადაპტირებული : შეგუებული

4. ლამბაქი : ლანგარი

- (ა) ლიფტი : ესკალატორი
- (ბ) რუკა : ატლასი
- (გ) გვირაბი : ბორანი
- (დ) კედელი : ტიხარი

5. ჰანგი : მუსიკალური

- (ა) ვარიაცია : უცვლელი
- (ბ) ენერგია : ბირთვული
- (გ) კლიმატი : პოლარული
- (დ) ექსპერიმენტი : დაგეგმილი

6. წინაპირობა : საწინდარი

- (ა) მიზანი : სტრატეგია
- (ბ) შეფასება : კრიტერიუმი
- (გ) შედეგი : პროდუქტი
- (დ) დასკვნა : ანალიზი

წინადადებების შევსება

ამ სახის დავალებებში მოცემულია წინადადებები, რომლებშიც რამდენიმე სიტყვაა გამოტოვებული. გამოტოვებული სიტყვები წინადადებაში ხაზებით არის აღნიშნული. ერთი ხაზი ზოგჯერ ერთ სიტყვას გულისხმობს, ზოგჯერ კი – რამდენიმეს.

სავარაუდო პასუხთა ყოველ ვარიანტში მოცემულია სიტყვათა ჯგუფი, რომლის ნაწილები ერთმანეთისგან დახრილი ხაზებითაა (/) გამიჯნული. აირჩიეთ პასუხის ის ვარიანტი, რომლის თითოეული ნაწილის თანმიმდევრულად ჩასმა შესაბამის გამოტოვებულ ადგილებში აზრობრივად გამართულ წინადადებას მოგვცემს.

- 7. ——— ისლანდიელმა ხალხმა შექმნა მრავალი საგა, რომლებშიც მთავარი პერსონაჟები თავისუფლებისმოყვარე გმირები არიან. საგაში ხალხი აყალიბებდა მხატვრულ სამყაროს, რომელიც ———— გარემომცველ სინამდვილეს. ———— , რომ ეს გამოგონილი სამყარო ———— მან განსაზღვრა ისლანდიელთა ხასიათი.
- (ა) დამონებულმა / არ ჰგავდა / ამიტომ, ბუნებრივია / გარკვეული აზრით, სინამდვილედ იქცა, თუმცა,
- (ბ) დამონებულმა / არ ჰგავდა / თუმცა, გასაოცარი ისაა / გარკვეული აზრით, სინამდვილედ იქცა, რადგან
- (გ) გამარჯვებულმა / ასახავდა / ამიტომ, ბუნებრივია / სრულიად განსხვავდებოდა სინამდვილისგან. შესაბამისად,
- (დ) გამარჯვებულმა / ასახავდა / თუმცა, გასაოცარი ისაა / სრულიად განსხვავდებოდა სინამდვილისგან. მიუხედავად ამისა,
- **8.** "გამეორება სწავლის დედაა" ეს შეხედულება ———— შეძენის პროცესს: დასასწავლი მასალის ———— უფრო მნიშვნელოვანია, ვიდრე ———— . მაგრამ ეს შეხედულება ———— შეძენას ეხება: სისტემატური ვარჯიში ———— .
- (ა) ზედმიწევნით მიესადაგება ცოდნის / ღრმად გააზრება / მუდმივი გამეორება / ჭეშმარიტია, როცა საქმე ჩვევის / არ არის ინფორმაციის მოპოვების ერთადერთი ხერხი
- (ბ) ძალიან კარგად მიესადაგება ჩვევის / ხშირად გამეორება ამ შემთხვევაში / ცოდნის შეძენისას / მცდარია, თუ საქმე ცოდნის / ხომ ინფორმაციის მოპოვების ერთადერთი გზაა
- (გ) ზუსტად როდი მიესადაგება ცოდნის / ღრმად გააზრება / უბრალო გამეორება / ჭეშმარიტია, თუ საქმე ჩვევის / ჩვევის ჩამოყალიბების აუცილებელი პირობაა
- (ღ) ზუსტად მიესადაგება ჩვევის / ხშირად გამეორება ამ შემთხვევაში / სწავლისას / მცდარია, როცა საქმე ცოდნის / არ არის ჩვევის ჩამოყალიბების საუკეთესო ხერხი

- 9. არცთუ კარგის მაუწყებელია ერებისა და, თუნდაც, პიროვნებებისთვის, ———— რომ განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ———— ბედნიერი ადამიანები ხომ ———— , რადგან ———— უხვი საჩუქრები.
- (ა) წინასწარმეტყველებას / ანიჭებენ / აწმყოთი ცხოვრობენ / სრულიად აკმაყოფილებთ მისი
- (ბ) წინასწარმეტყველებას / არ ანიჭებენ / აწმყოთი ცხოვრობენ / სრულიად აკმაყოფილებთ მისი
- (გ) აწმყოს / ანიჭებენ / მომავალზე არიან ორიენტირებულნი / აკმაყოფილებთ აწმყოს
- (დ) აწმყოს / არ ანიჭებენ / მომავალზე არიან ორიენტირებულნი / არ აკმაყოფილებთ აწმყოს

ლოგიკა

ამ სახის დავალებები განსხვავდება ერთმანეთისგან მონაცემებისა და გამოსატანი დასკვნების თვალსაზრისით. ამიტომ განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციეთ შეკითხვას, რომელიც ახლავს თითოეულ დავალებას, და მოცემული ვარიანტებიდან აირჩიეთ შესაბამისი პასუხი.

ზოგიერთ შეკითხვაზე პასუხის გაცემას გაგიადვილებთ მონაცემების გამოსახვა ნახაზის ფორმით.

10. მოცემულია:

- ჭალის ბინადარი ყველა შაშვი კარგად გალობს
- არც ერთმა ჭრელმა შაშვმა არ იცის გალობა

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი დებულება გამომდინარეობს ამ წანამძღვრებიდან?

- (ა) ყველა მგალობელი შაშვი ბინადრობს ჭალაში
- (ბ) ქალაში არ ბინადრობს არც ერთი ჭრელი შაშვი
- (გ) ჭალის გარეთ მობინადრე არც ერთი შაშვი არ არის ჭრელი
- (დ) ზოგიერთი ჭრელი შაშვი ჭალაში ბინადრობს

11. მოცემულია:

• მეცნიერები ოდესმე აუცილებლად აღმოაჩენენ ახალ გალაქტიკას

შემდეგი წინადადებებიდან რომელია მოცემულის ტოლფასი?

- (ა) შეუძლებელია, მეცნიერებმა ოდესმე აღმოაჩინონ ახალი გალაქტიკა
- (ბ) შესაძლებელია, მეცნიერებმა ოდესმე აღმოაჩინონ ახალი გალაქტიკა
- (გ) შესაძლებელია, მეცნიერებმა ვერასოდეს აღმოაჩინონ ახალი გალაქტიკა
- (დ) შეუძლებელია, მეცნიერებმა ვერასოდეს აღმოაჩინონ ახალი გალაქტიკა

12. მოცემულია:

არსებობენ მამაცი ადამიანები, და არიან ისეთი ადამიანებიც, რომელთაც არ ავიწყდებათ კეთილგონიერება. თუმცა, მამაცი ადამიანები არასოდეს იჩენენ კეთილგონიერებას.

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი დებულება <u>არ გამომდინარეობს</u> ამ მოცემულობიდან?

- (ა) ვინც კეთილგონიერებას იჩენს, მამაცი არ არის
- (ბ) თუ ადამიანი კეთილგონიერებას იჩენს, ის მამაცია
- (გ) თუ ადამიანი მამაცი არ არის, შესაძლებელია, ის კეთილგონიერი იყოს
- (დ) ზოგიერთი ადამიანი არ არის კეთილგონიერი

13. რომის იმპერიის ზოგიერთ რეგიონში წყალს ინტენსიურად იყენებდნენ ენერგიის წყაროდ. თუმცა, დიდ ქალაქებში წყლის ენერგია არ გამოიყენებოდა. ზოგიერთი ისტორიკოსი ამ ფაქტს ასე ხსნის: მჭიდროდ დასახლებულ ადგილებში მმართველი ელიტა ამჯობინებდა ენერგიის ტრადიციული წყაროების გამოყენებას, რაც მოითხოვდა დიდი რაოდენობის მუშახელის დასაქმებას; წყლის ენერგიის გამოყენების დანერგვა კი სამუშაოს გარეშე დატოვებდა ბევრ ადამიანს და სოციალურ არეულობას გამოიწვევდა.

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი ფაქტი **აყენებს ეჭვქვე შ**ამ ახსნას?

- (ა) რომაელები დიდი ოსტატობით აშენებდნენ აკვედუკებს თავისებურ არხებს, რომელთა საშუალებითაც წყალი შორიდან მიეწოდებოდა დიდ ქალაქებს
- (ბ) რომის იმპერიის ყველა იმ რეგიონში, სადაც წყლის ენერგია არ გამოიყენებოდა, წლის განმავლობაში მდინარეებში წყლის ნაკადი ძალიან არასტაბილური იყო
- (გ) რომის იმპერიის დიდ ქალაქებში წყლის ენერგიის გამოყენების დანერგვა შესაძლებელი იყო საკმაოდ მოკლე დროში, თანაც, დიდი დანახარჯების გარეშე
- (დ) რომის იმპერიის ყველა იმ რეგიონში, სადაც წყალი არ გამოიყენებოდა ენერგიის წყაროდ, უპირატესობას ანიჭებდნენ ენერგიის სხვა, უფრო ტრადიციულ წყაროებს

წაკითხული ტექსტის გააზრება

ყურადღებით წაიკითხეთ და გაიაზრეთ ტექსტი. თითოეული შეკითხვის სავარაუდო პასუხებიდან აირჩიეთ ის ვარიანტი, რომელიც მართებულია მოცემული ტექსტის მიხედვით.

ძველი ბერძნების რწმენით, მათი კულტურის აღმავლობამდე ეგეოსის ზღვის აუზში წამყვანი ადგილი წინაბერძნულ ტომებს ეკავათ. ბერძნული ენის არაინდოევროპული ელემენტების, ეგეოსური ტოპონიმების* შესწავლამ ნათელი გახადა, რომ ამგვარი წინარე მოსახლეობა მართლაც უნდა არსებულიყო. ამ თვალსაზრისით მნიშვნელოვანია კუნძულ კრეტაზე აღმოჩენილი დამწერლობის სისტემების შესწავლა. მათგან ყველაზე ძველია ე. წ. კრეტული — იეროგლიფურ-პიქტოგრაფიული (ხატოვანი) დამწერლობა. ამ სისტემის ნიმუშები, ძირითადად, ქვის, სპილოს ძვლისა და ლითონის ბეჭდებზე შემოგვრჩა. ზოგი მეცნიერი ვარაუდობს, რომ ეს ნიშნები იდეოგრამებს (დამოუკიდებელი აზრის მქონე სიმბოლოებს) წარმოადგენს, სხვები კი ამ სისტემას მარცვლოვანი დამწერლობის ადრეულ საფეხურად მიიჩნევენ.

კრეტული დამწერლობის განვითარების შედეგი უნდა ყოფილიყო მინოსური** ხაზოვანი დამწერლობა, რომელსაც A-ხაზოვანს უწოდებენ. A-ხაზოვანით შესრულებული ტექსტები გვხვდება კერამიკაზე, ქვის ნივთებზე, თიხის ფირფიტებზე. A-ხაზოვანი წარწერები ჯერჯერობით არ არის გაშიფრული. დღეს მხოლოდ ის შეგვიძლია ვთქვათ, რომ დამწერლობის ეს სისტემა მარცვლოვანია.

კრეტაზე აღმოაჩინეს პირველი ბერძნული დამწერლობის, ე. წ. B-ხაზოვანის ნიმუშებიც. ეს დამწერლობა A-ხაზოვანის განვითარების შედეგს წარმოადგენს. B-ხაზოვანი წარწერები გაშიფრა ინგლისელმა მკვლევარმა ვენტრისმა. მისი თეორიის დადასტურებას ხელი შეუწყო ცნობილი არქეოლოგის, ბლეგენის მიერ მოპოვებულმა ეპიგრაფიკულმა მასალამ. ერთ ახლადაღმოჩენილ ფირფიტაზე ყოველ წარწერას თან ახლდა სხვადასხვა ტიპის კერამიკული ჭურჭლის გამოსახულება. ვენტრისის მიერ დადგენილი B-ხაზოვანის ბგერითი მნიშვნელობებით თითოეულ წარწერაში იკითხებოდა შესაბამისი ჭურჭლის ბერძნული სახელწოდება, მაგალითად, "სამფეხა", "ოთხყურა".

B-ხაზოვანი იყენებს სილაბოგრამებს (მარცვლოვან ნიშნებს), რომლებიც აღნიშნავს ხმოვანს ან ხმოვნისა და თანხმოვნის კომპლექსს, აგრეთვე, იდეოგრამებს. როგორც ჩანს, ბერძნებს მინოსური დამწერლობის სისტემა მოურგიათ თავიანთი ენისთვის. მათ, ერთი მხრივ, არ გამოუყენებიათ A-ხაზოვანის ზოგიერთი ნიშანი, ხოლო, მეორე მხრივ, დაუმატებიათ რამდენიმე ახალი გრაფემა, რომელთაც მინოსური დამწერლობა არ იცნობს. B-ხაზოვანი გავრცელებულა კონტინენტურ საბერძნეთშიც. თუმცა, სისტემის სირთულემ, როგორც ჩანს, განაპირობა ამ დამწერლობის შეზღუდულად გამოყენება. კრეტა-მიკენის ცივილიზაციის დაცემის შემდეგ B-ხაზოვანი სისტემა ანბანურმა დამწერლობამ შეცვალა, რომელიც, თავის მხრივ, ფინიკიური დამწერლობის საფუძველზე ჩამოყალიბდა.

^{*}ტოპონიმი — გეოგრაფიული ადგილის (მთის, სოფლის, ტყის, მინდვრის და ა. შ.) სახელწოდება. **მინოსი — კრეტის მითიური მეფე; კრეტის წინაბერძნულ კულტურას მინოსურსაც უწოდებენ.

- **14.** ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი მოსაზრება შეიძლება მივიჩნიოთ იმის არგუმენტად, რომ ეგეოსის ზღვის აუზში ბერძნული ცივილიზაციის წარმოშობამდე არაბერძნული წარმომავლობის ტომები სახლობდნენ?
- (ა) კუნძულ კრეტაზე აღმოჩენილ წარწერათა შინაარსობრივი მრავალფეროვნება ცხადყოფს, რომ ეგეოსის ზღვის აუზში სახლობდნენ სხვადასხვა ენაზე მოლაპარაკე ტომები
- (ბ) ძველი ბერძნების რწმენით, მათი კულტურის ჩამოყალიბებამდე ეგეოსის ზღვის აუზში წამყვან როლს წინაბერძნული ტომები ასრულებდნენ
- (დ) ბერძნულენოვან სამყაროში უძველესია ე. წ. კრეტული დამწერლობა, რომელსაც ბევრი პარალელი შეიძლება მოვუძებნოთ სხვა ცივილიზაციებში შექმნილ დამწერლობათა სისტემებთან
- **15.** რა საერთო აქვთ ე. წ. კრეტულ დამწერლობასა და ფესტოს დისკოს წარწერებს?
- (ა) ორივე ტიპის წარწერები სპირალურად არის ამოტვიფრული ქვაზე, სპილოს ძვალსა და თიხის ფირფიტებზე
- (გ) ორივე დამწერლობის ნიშნები დამოუკიდებელი აზრის მქონე სიმბოლოებს წარმოადგენს
- (დ) ორივე ტიპის წერილობითი ნიშნები პიქტოგრაფიულია ხატოვანი დამწერლობის ნიმუშებს წარმოადგენს
- **16.** რატომ მიიჩნევენ ფესტოს დისკოს წარწერებს მოძრავი ანბანის გამოყენების პირველ ნიმუშად?
- (ა) მოძრავი ანბანის ცალკეული ასოებით შეიძლება "ავაწყოთ" სიტყვა, ფესტოს დისკოზე წარწერა წინასწარ ჩამოსხმული წერილობითი ნიშნებითაა ამოტვიფრული
- (ბ) თანამედროვე პედაგოგიკაში მოძრავ ანბანს იყენებენ წერა-კითხვის სწავლების საწყის ეტაპზე, კუნძულ კრეტაზეც ფესტოს დისკოს სწორედ ამგვარი დანიშნულება უნდა ჰქონოდა
- (გ) ფესტოს დისკოზე პიქტოგრაფიული ნიშნები სპირალურად არის ამოტვიფრული, მოძრავი ანბანითაც შეიძლება სპირალურად "დავწეროთ" სიტყვები
- (დ) კრეტაზე აღმოჩენილ ყველა დამწერლობას საფუძვლად უდევს მოძრავი ანბანის პრინციპი, თუმცა, ფესტოს დისკოს წარწერის შესრულების ტექნიკა ყველაზე დახვეწილია

- **17.** ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი <u>არ იყო მნიშვნელოვანი</u> იმის დასადასტურებლად, რომ ვენტრისმა სწორად გაშიფრა B-ხაზოვანი დამწერლობა?
- (ა) კერამიკულ ნაკეთობათა გამოსახულებანი ახლადაღმოჩენილ ფირფიტაზე
- (ბ) კერამიკული ჭურჭლის სახეობანი
- (გ) წარწერები ახლადაღმოჩენილ ფირფიტაზე
- (დ) ჭურჭლის ბერძნული სახელწოდებანი

18. მინოსურს უწოდებენ:

- (ა) მთელ ბერძნულ კულტურას, რადგან მინოსი იყო ძველი საბერძნეთის მითიური მეფე
- (ბ) A-ხაზოვან და B-ხაზოვან დამწერლობებს, რადგან ორივე კრეტაზე შეიქმნა მინოსის მეფობის დროს
- (გ) A-ხაზოვან დამწერლობას, რადგან ეს სისტემა წინაბერძნულ ცივილიზაციაში უნდა შექმნილიყო
- (დ) B-ხაზოვან დამწერლობას, რადგან ეს დამწერლობა ბერძნულია, მინოსი კი წინაბერძნული მოსახლეობის მითოლოგიური გმირია
- **19.** ცნობილია, რომ კუნძულ კვიპროსზე აღმოჩნდა ე. წ. კვიპრომინოსური, ანუ C- ხაზოვანი დამწერლობა, რომელიც განვითარების ისტორიითა და ხასიათით B-ხაზოვანი დამწერლობის ანალოგიურია. ადგილობრივი მოსახლეობის გარდა, C-ხაზოვან დამწერლობას იყენებდნენ კვიპროსზე გადმოსახლებული ბერძნებიც.

თუ ამ ინფორმაციას ტექსტში მოცემულ ცნობებს დავუკავშირებთ, დავასკვნით:

- (ა) C-ხაზოვანი დამწერლობა ხატოვანია, როგორც ე. წ. კრეტული; აქაც გაურკვეველია, C-ხაზოვანის ნიშნები იდეოგრამებს წარმოადგენს თუ მარცვლოვანი დამწერლობის ადრეული საფეხურია
- (ბ) C-ხაზოვანი დამწერლობა პიქტოგრაფიულია, როგორც ფესტოს დისკოს წარწერა, თუმცა, C-ხაზოვანის ნიმუშები წინასწარ დამზადებული სპეციალური მატრიცებით არ არის ამოტვიფრული
- (გ) C-ხაზოვანი დამწერლობა A-ხაზოვანის განვითარების შედეგს წარმოადგენს, ამასთან, ისიც იყენებს მარცვლოვან ნიშნებს და იდეოგრამებს ცნების აღმნიშვნელ პირობით წერილობით ნიშნებს
- (დ) C-ხაზოვანი დამწერლობა B-ხაზოვანის განვითარების შედეგს წარმოადგენს, ამასთან, ისიც მარცვლოვანი სისტემაა და ისიც კონტინენტურ საბერძნეთში გავრცელებულა

- 20. ტექსტის საფუძველზე უნდა ვივარაუდოთ, რომ:
- (ა) B-ხაზოვანი დამწერლობა შეიქმნა მინოსურ კრეტაზე, თუმცა, სისტემის სირთულის გამო იგი ვერ გავრცელდა კონტინენტურ საბერძნეთში
- (ბ) ბერძნებმა რაციონალური მიდგომა გამოიჩინეს მინოსური წერილობითი ტრადიციების მიმართ: გამოიყენეს A-ხაზოვანის ყველა ნიშანი და მას დაუმატეს რამდენიმე ახალი გრაფემა ანბანური დამწერლობიდან
- (გ) წინაბერძნული ტომების მიერ შექმნილი B-ხაზოვანი დამწერლობა საფუძვლად დაედო ანბანური დამწერლობის განვითარებას
- (დ) მინოსური დამწერლობის (კრეტულის და A-ხაზოვანის) გაშიფვრამ შესაძლოა გადაჭრას ეგეოსის ზღვის აუზში ბერძნებამდე მოსახლე არაინდოევროპული წარმომავლობის ხალხის ეთნიკური ვინაობის საკითხი

ანალოგიები

ამ სახის დავალებებში მოცემულია მუქი შრიფტით გამოკვეთილი ორი სიტყვა (საწყისი წყვილი), რომელთა მნი შვნელობებს შორის არსებობს გარკვეული მიმართება. მათ გასწვრივ მოცემულია სიტყვა, რომელსაც სავარაუდო პასუხებიდან უნდა შეუსაბამოთ ერთ-ერთი ვარიანტი, ისე, რომ სიტყვათა მნი შვნელობებს შორის მიმართება საწყის წყვილში არსებული მიმართების მსგავსი (ანალოგიური) იყოს.

21. ცხელი : ტემპერატურა

მსუბუქი :

- (ა) წონა
- (გ) სასწორი
- (გ) გრამი
- (დ) მოცულობა

22. ელვა : სინათლე

მიწისძვრა :

- (ა) სტიქია
- (ბ) ეპიცენტრი
- (გ) ნგრევა
- (დ) რყევა

23. ნებართვა : ათავისუფლებს

ხელშეკრულება :

- (ა) აღკვეთს
- (ბ) აზუსტებს
- (გ) ადასტურებს
- (დ) ავალდებულებს

24. მონადირე : ბრაკონიერი

მწერალი :

- (ა) დილეტანტი
- (ბ) პლაგიატორი
- (გ) ცენზორი
- (დ) კრიტიკოსი

25. ერთდროული : სინქრონულობა

მიკერძოებული :

- (ა) სუბიექტურობა
- (ბ) ინდიფერენტულობა
- (8) რადიკალურობა
- (დ) სამართლიანობა

26. ენერგია : აქტიურად

ეპიდემია :

- (ა) ვრცლად
- (ბ) სწრაფად
- (გ) ოპერატიულად
- (დ) მოულოდნელად

წინადადებების შევსება

ამ სახის დავალებებში მოცემულია წინადადებები, რომლებშიც რამდენიმე სიტყვაა გამოტოვებული. გამოტოვებული სიტყვები წინადადებაში ხაზებით არის აღნიშნული. ერთი ხაზი ზოგჯერ ერთ სიტყვას გულისხმობს, ზოგჯერ კი – რამდენიმეს.

- **27.** ქალი და მამაკაცი ———— პრივილეგიების მოპოვებისა და შენარჩუნების მოთხოვნილების თვალსაზრისით; თუმცა, მათი სოციალური მდგომარეობა ———— ქალს მამაკაცზე ————— და მოტივაცია აქვს, რომ საკუთარი მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად იბრძოლოს.
- (ა) მნიშვნელოვნად განსხვავდებიან ერთმანეთისგან / მეტწილად ერთნაირია; ამიტომ / ბევრად ნაკლები რესურსები
- (ბ) არ განსხვავდებიან ერთმანეთისგან / ხშირად იმდენად განსხვავებულია, რომ / ბევრად ნაკლები შესაძლებლობა
- (გ) საკმაოდ განსხვავდებიან ერთმანეთისგან / ხშირად განსხვავებულია; ამიტომ / არანაკლები რესურსები
- (დ) მცირედ თუ განსხვავდებიან ერთმანეთისგან / მეტწილად ერთნაირია, და / არანაკლები შესაძლებლობა

- **28**. უილიამ ტერნერი ხშირად ხატავდა ნისლიან ლონდონს, ნაწვიმარ ქუჩებს. ოსკარ უაილდი ამტკიცებდა, რომ ლონდონის ———— . ამ ———— გამოსჭვივის ხელოვნების ქმედითობის იდეა. ———— , ის ———— .
- (ა) ნისლმა შექმნა ტერნერის ფერწერა / შეფასებაში / ხელოვნების ქმედითობას განაპირობებს სამყაროს მრავალფეროვნება / ვერ ქმნის სამყაროს ხედვის წესს
- (ბ) ნისლი ტერნერის ფერწერამ შექმნა / პარადოქსულ მტკიცებაში / ხელოვნების ქმედითობას განაპირობებს სამყაროს მრავალფეროვნება / ქმნის თვალს, რომელიც აღიქვამს სილამაზეს, ყურს, რომელიც სწვდება ბგერათა ჰარმონიას
- (გ) ნისლმა შექმნა ტერნერის ფერწერა / შეფასებაში / ხელოვნება აყალიბებს სამყაროს ხედვის წესს / სრულყოფილად ვერ ასახავს სამყაროს ფერადოვნებას
- (დ) ნისლი ტერნერის ფერწერამ შექმნა / პარადოქსულ მტკიცებაში / ხელოვნება აყალიბებს სამყაროს ხედვის წესს / ქმნის თვალს, რომელიც აღიქვამს სილამაზეს, ყურს, რომელიც სწვდება ბგერათა ჰარმონიას

- **29**. დიდი მოაზროვნე ———— , ვინც ———— , რომ მისი, როგორც მოაზროვნის, უპირველესი მოვალეობაა, ———— საკუთარ გონებას, ———— .
- (ა) ვერ იქნება ის / არ აღიარებს / მისდიოს / რა დასკვნებამდეც არ უნდა მიიყვანოს მან
- (ბ) მხოლოდ ის შეიძლება იყოს / აცნობიერებს / არ ენდოს / თუ მისი დასკვნები გაბატონებულ შეხედულებებს უპირისპირდება
- (გ) მხოლოდ ის შეიძლება იყოს / არ ფიქრობს / მისდიოს / თუნდაც ამან ავტორიტეტებთან დაპირისპირებამდე მიიყვანოს
- (ღ) ვერ იქნება ის / დარწმუნებულია / არ ენდოს / რა დასკვნებამდეც არ უნდა მიიყვანოს მან
- **30.** სიტყვა "მარტივი" გულისხმობს ნაწილთა არარსებობას. ———— , მარტივი ———— საზოგადოებას, რომელიც ———— საზოგადოებებს, ვიდრე თავადაა; რომელიც არა მხოლოდ ამჟამადაა დაყვანილი ———— სეგმენტამდე, არამედ ———— მანამდე არსებული სეგმენტაციისა.
- (ა) მაშასადამე / უნდა დავარქვათ ყოველ / არ შეიცავს სხვა, იმაზე მარტივ / ერთადერთ / არც შეიცავს არავითარ ნიშანს
- (ბ) მიუხედავად ამისა / შესაძლებელია ვუწოდოთ / არ შეიცავს სხვა, იმაზე მარტივ / ერთადერთ / არც შეიცავს არავითარ ნიშანს
- (გ) მიუხედავად ამისა / შეუძლებელია დავარქვათ ყოველ / შეიცავს სხვა, იმაზე მარტივ / რამდენიმე / შეიცავს კიდეც უტყუარ ნიშნებს
- (დ) მაშასადამე / უნდა დავარქვათ / შეიცავს სხვა, იმაზე მარტივ / რამდენიმე / შეიცავს კიდეც უტყუარ ნიშნებს

ლოგიკა

ამ სახის დავალებები განსხვავდება ერთმანეთისგან მონაცემებისა და გამოსატანი დასკვნების თვალსაზრისით. ამიტომ განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციეთ შეკითხვას, რომელიც ახლავს თითოეულ დავალებას, და მოცემული ვარიანტებიდან აირჩიეთ შესაბამისი პასუხი.

ზოგიერთ შეკითხვაზე პასუხის გაცემას გაგიადვილებთ მონაცემების გამოსახვა ნახაზის ფორმით.

31. მოცემულია:

- არც ერთი წყალბურთელი არ არის გულჩათხრობილი
- ყველა წყალბურთელი კარგი მოცურავეა

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი დებულება გამომდინარეობს ამ წანამძღვრებიდან?

- (ა) არც ერთი კარგი მოცურავე არ არის გულჩათხრობილი
- (ბ) არ არსებობს ადამიანი, რომელიც გულჩათხრობილიც არის და კარგი მოცურავეც
- (გ) ზოგიერთი კარგი მოცურავე გულჩათხრობილია
- (დ) ზოგიერთი კარგი მოცურავე არ არის გულჩათხრობილი

- **32.** ოთხი ყუთიდან თითოეულში დევს ერთი წითელი და ერთი მწვანე ბურთი. ოთხივე ყუთი, ოთხივე წითელი და ოთხივე მწვანე ბურთი დანომრილია რიცხვებით 1, 2, 3 და 4. თითოეული ყუთისა და მასში მოთავსებული ორი ბურთის ნომრები (ე. ი. სამივე ნომერი) განსხვავდება ერთმანეთისგან. გარდა ამისა, მოცემულია:
- №1 ყუთში მოთავსებული წითელი ბურთის ნომერი ემთხვევა №2 ყუთში მოთავსებული მწვანე ბურთის ნომერს
- №2 წითელი და №1 მწვანე ბურთები ერთსა და იმავე ყუთში აწყვია
- №3 ყუთში დევს №4 მწვანე ბურთი

ყუთებში **წითელი** ბურთების რომელი განაწილება აკმაყოფილებს ამოცანის პირობებს?

ყუთები	№ 1	№2	№3	№4
(১)	3	4	2	1
(δ)	3	4	1	2
(გ)	2	1	4	3
(_Q)	4	3	1	2

33. 19 წელს გადაცილებული მოქალაქეების გამოკითხვამ იმის შესახებ, ჰქონდათ თუ არა დამთავრებული საშუალო სკოლა, აჩვენა, რომ **A** ქალაქის მცხოვრებთა შორის პროცენტულად განსაკუთრებით დიდია მათი რაოდენობა, ვინც სკოლა სწავლის დამთავრებამდე მიატოვა. ამ შედეგთან შეუსაბამო აღმოჩნდა **A** ქალაქის სკოლების არქივებიდან მიღებული ინფორმაცია, რომლის მიხედვითაც მოსწავლეთა მიერ სკოლის მიტოვების პროცენტული მაჩვენებელი ქალაქის ყველა სკოლაში საკმაოდ დაბალი იყო.

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი ვითარებით შეიძლება აიხსნას განსხვავება გამოკითხვის შედეგებსა და A ქალაქის სკოლების მონაცემებს შორის?

- (ა) გამოკითხვისას არ იყო გათვალისწინებული, რომ ზოგიერთი ახალგაზრდა 17 წლისა ამთავრებს საშუალო სკოლას
- (ბ) გამოკითხვის შედეგების მიხედვით, ქალაქის მოსახლეობის დიდ ნაწილს საშუალო სკოლა წარჩინებით აქვს დამთავრებული
- (გ) A ქალაქის ზრდასრული მოსახლეობის დიდი ნაწილი სხვა ქალაქებიდან არის საცხოვრებლად გადმოსული დასაქმების მიზნით
- (დ) A ქალაქის საშუალო სკოლებში მოსწავლეთა მიმართ მოთხოვნები ძალიან მაღალია, რის გამოც ბევრი მოსწავლე ვერ იღებს ატესტატს

34. სოფომ და თეონამ ახალგაზრდა პიანისტის საკონცერტო პროგრამა წაიკითხეს. პროგრამის შინაარსით გიორგიც დაინტერესდა.

სოფო: თუ პიანისტი შეასრულებს ბახის ფუგას, მაშინ ის არ შეასრულებს

მოცარტის სონატას.

თეონა: თუ პიანისტი შეასრულებს ბახის ფუგას, მაშინ ის შეასრულებს მოცარტის

სონატასაც.

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი გამომდინარეობს გოგონების საუბრიდან, თუ ცნობილია, რომ ორივე გოგონამ სიმართლე თქვა?

- (ა) პიანისტი არ შეასრულებს ბახის ფუგას
- (ბ) პიანისტი არ შეასრულებს მოცარტის სონატას
- (გ) პიანისტი შეასრულებს ბახის ფუგასაც და მოცარტის სონატასაც
- (დ) ზემოთ მოცემული პასუხებიდან არც ერთი არ არის სწორი

წაკითხული ტექსტის გააზრება

ყურადღებით წაიკითხეთ და გაიაზრეთ ტექსტი. თითოეული შეკითხვის სავარაუდო პასუხებიდან აირჩიეთ ის ვარიანტი, რომელიც მართებულია მოცემული ტექსტის მიხედვით.

საერთაშორისო ურთიერთობათა სისტემაში ზოგიერთი სახელმწიფო ბუფერის როლს ასრულებს. ბუფერულს, როგორც წესი, უწოდებენ ორ ან მეტ ძლიერ ქვეყანას შორის მოქცეულ პატარა, სუსტ სახელმწიფოს, რომელსაც არ აქვს აქტიური სახელმწიფო პოლიტიკა და რომლის უპირველესი ფუნქციაა დაპირისპირებულთა გამიჯვნა და კონფლიქტის შესაძლებლობის მინიმუმამდე დაყვანა. ბუფერი შეიძლება იყოს, ასევე, დაპირისპირებულ სახელმწიფოებს, ბლოკებსა და მათი გავლენის სფეროებს შორის მოქცეული მთელი რეგიონი ან ზონა.

ტერმინი "ბუფერული სახელმწიფო" პირველად XIX საუკუნის ბოლოს გამოიყენეს. ეს სულაც არ ნიშნავს იმას, რომ ბუფერული ტერიტორიის ან ქვეყნის კონცეფცია საერთაშორისო ურთიერთობების პრაქტიკაში ადრე არ არსებობდა. ძველი ეგვიპტის პოლიტიკა საშიშ მეზობლებთან მიმართებაში ბუფერული ტერიტორიების არსებობას ითვალისწინებდა. ძველი რომის ხელისუფლება სპარსეთისგან თავის დასაცავად ბუფერულ ზონად სირიას იყენებდა.

მ. უაითი გამოყოფს ბუფერული სახელმწიფოების სამ ტიპს: ტრიმერებს, ნეიტრალებსა და სატელიტებს. ტრიმერი ისეთი ბუფერია, რომელიც ერთმანეთთან დაპირისპირებულ ძლიერ მეზობლებზე გარკვეული გავლენის მოხდენას, მათ "წაკიდებას", მათ შორის მანევრირებას ახერხებს. ნეიტრალი ისეთი სახელმწიფოა, რომელსაც აქტიური საგარეო პოლიტიკა არ აქვს. ამის კარგ მაგალითად შეიძლება საფრანგეთ-გერმანიისა და საფრანგეთ-იტალიის საზღვრების გასწვრივ განლაგებული პატარა ქვეყნები — შვეიცარია, ლუქსემბურგი, ნიდერლანდები და ბელგია — მივიჩნიოთ. სატელიტი კი ისეთი ქვეყანაა, რომელსაც საგარეო პოლიტიკას სხვა უკონტროლებს. აღნიშნული ტიპის ბუფერებს შორის ზღვრის გავლება ხშირად ჭირს. ძალთა თანაფარდობის ცვალებადობამ ერთსა და იმავე ბუფერულ სახელმწიფოს შეიძლება მოკლე ისტორიულ პერიოდში სამივე როლი შეასრულებინოს.

ბუფერული ზონისა თუ სახელმწიფოს "თანდაყოლილი" თავისებურება ის არის, რომ იგი თავად შეიძლება იქცეს დაპირისპირებულ მეზობელთა ინტერესების ობიექტად და კონფლიქტის მიზეზად. მეტოქისგან ბუფერული ქვეყნით გამოყოფილი ყოველი ძლიერი სახელმწიფო დაინტერესებულია, არ დაუშვას მეტოქის მიერ ბუფერის გაკონტროლება. ის შეეცდება, თავად გააკონტროლოს ბუფერული სახელმწიფო, ან შეუნარჩუნოს მას ნეიტრალურობა და სუვერენულობა. თუმცა, დღეს სახელმწიფოები ამჯობინებენ, ბუფერული ქვეყანა მათ შორის შექმნილ სტაბილურ ნეიტრალურ ზონას წარმოადგენდეს. ამრიგად, ბუფერული სახელმწიფოს სიცოცხლისუნარიანობა დამოკიდებულია მეზობლების სურვილზე, შეინარჩუნონ იგი, როგორც ბუფერი, ასევე იმაზე, თუ რამდენად უწყობს ის ხელს ძლიერ მეზობლებს შორის მშვიდობის შენარჩუნებას.

- **35.** ბუფერად ყოფნის <u>აუცილებელი</u> პირობაა, რომ ქვეყანა:
- (ა) პატარა და სუსტი იყოს
- (ბ) გარემოცული იყოს ძლიერი ქვეყნებით
- (გ) არ ატარებდეს აქტიურ საგარეო პოლიტიკას
- (დ) მდებარეობდეს დაპირისპირებულ სახელმწიფოთა შორის
- **36.** III აბზაცის საფუძველზე შეიძლება დავასკვნათ, რომ:
- (ა) ძველ დროსთან შედარებით, თანამედროვე ეპოქაში ბუფერის ძირითადი დანიშნულება რადიკალურად შეიცვალა
- (ბ) დროთა განმავლობაში ბუფერული ქვეყნის რელიეფის ხასიათმა მეტი მნიშვნელობა შეიძინა
- (გ) ბუფერულ ქვეყანაში ფიზიკურ-გეოგრაფიული ზღუდეების არსებობა-არარსებობა დღესაც განსაზღვრავს მის ფუნქციებს
- (ღ) სამხედრო მოქმედებები თანამედროვე ეპოქაში მხოლოდ ტერიტორიის დაკავებას გულისხმობს
- **37.** რა არის ის ძირითადი კრიტერიუმი, რაც მ. უაითის მიერ გამოყოფილ სამი ტიპის ბუფერულ ქვეყნებს ერთმანეთისგან განასხვავებს:
- (ა) მათთვის დამახასიათებელი საგარეო პოლიტიკა
- (ბ) მეზობელ ქვეყნებზე მათი გავლენის შედეგები
- (გ) სხვა სახელმწიფოთა შორის მანევრირების მცდელობა
- (დ) გეოგრაფიული ადგილმდებარეობის ხასიათი
- **38.** რატომ შეიძლება იქცეს ბუფერი დაპირისპირებულ მეზობელთა ინტერესების ობიექტად?
- (ა) "მეტოქისგან ბუფერული ქვეყნით გამოყოფილი ყოველი ძლიერი სახელმწიფო დაინტერესებულია, არ დაუშვას მეტოქის მიერ ბუფერის გაკონტროლება"
- (ბ) "ბუფერული სახელმწიფოს სიცოცხლისუნარიანობა დამოკიდებულია იმაზე, თუ რამდენად უწყობს ის ხელს ძლიერ მეზობლებს შორის მშვიდობის შენარჩუნებას"
- (გ) "ძლიერი სახელმწიფო ... შეეცდება თავად გააკონტროლოს ბუფერული სახელმწიფო, ან შეუნარჩუნოს მას ნეიტრალურობა და სუვერენულობა"
- (დ) "სახელმწიფოები ამჯობინებენ, ბუფერული ქვეყანა მათ შორის შექმნილ სტაბილურ ნეიტრალურ ზონას წარმოადგენდეს"

- **39.** ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი ფუნქცია <u>არ აქვს</u> ბუფერულ ქვეყანას?
- (ა) დაპირისპირებულ ქვეყნებს შორის სატრანსპორტო დერეფნის
- (ბ) კონფლიქტში ჩართულ სახელმწიფოთა შორის შუამავლის
- (გ) დაპირისპირებულ მხარეთა ერთმანეთისგან დაშორების
- (დ) კონფლიქტის წარმოქმნის შესაძლებლობის მაქსიმალურად შემცირების

- 40. ქვემოთ დასახელებულია სამი თემა, რომლებიც მიმოხილულია ტექსტში:
- 1. გარკვეული პოლიტიკური მოვლენის ძირითადი ნიშნები და ფუნქციები
- 2. გარკვეული პოლიტიკური მოვლენის სახეობათა აღწერა
- 3. ექსკურსი გარკვეული პოლიტიკური მოვლენის ისტორიიდან

რომელ აბზაცში ვითარდება თითოეული თემა, ანუ პასუხის ვარიანტებიდან რომელია მართებული?

- (ა) 1 I, II, IV აბზაცები; 2 III, IV აბზაცები; 3 II, III აბზაცები
- (ბ) 1 I, II, IV აბზაცები; 2 IV აბზაცი; 3 I, II, IV აბზაცები
- (გ) 1 I, III, V აბზაცები; 2 IV აბზაცი; 3 II, III აბზაცები
- (დ) 1 I, III, V აბზაცები; 2 II, III აბზაცები; 3 II, IV აბზაცები

მათემატიკური ნაწილი

ტესტის მათემატიკურ ნაწილზე მუშაობისას გაითვალისწინეთ:

- ნახაზები, რომლებიც ერთვის ზოგიერთ დავალებას, არაა შესრულებული დავალების პირობაში მითითებული ზომების ზუსტი დაცვით. ამიტომ მონაკვეთების სიგრძის ან სხვა სიდიდეების შესახებ დასკვნის გამოტანისას ნუ დაეყრდნობით ნახაზის ზომებს. ყურადღება გაამახვილეთ დავალების პირობაზე;
- თუ ნახაზზე მოცემული სწორი ხაზის შესახებ ამოცანის პირობაში დამატებით არაფერია ნათქვამი, მაშინ უნდა ჩათვალოთ, რომ ეს სწორი ხაზი წრფეა ან მისი ნაწილი;
- ტესტში გამოყენებულია რიცხვთა ჩაწერის მხოლოდ ათობითი პოზიციური სისტემა.

მათემატიკური აღნიშვნები და ფორმულები:

- **1. ნული** არც დადებითია და არც უარყოფითი; 1 არ არის მარტივი რიცხვი.
- **2. პროცენტი**: a რიცხვის k% არის $a\cdot \frac{k}{100}$.
- 3. beholbo: $a^n = a \cdot a \cdot a \cdot ... \cdot a$ $(n-\S_0 + h)$ $a^n \cdot a^m = a^{n+m}$ $a^n : a^m = a^{n-m}$ $(a^n)^m = a^{n+m}$
- **4.** პროპორცია: თუ $\frac{a}{b} = \frac{c}{d}$, მაშინ ad = bc.
- **5.** სიჩქარე: სიჩქარე = $\frac{33630\%0}{\%60}$
- 6. საშუალო არითმეტიკული:

7. ალბათობა: თუ ყველა ელემენტარული ხდომილობა თანაბრად მოსალოდნელია, მაშინ ხდომილობის ალბათობა ტოლია ამ ხდომილობის ხელშემწყობ ელემენტარულ ხდომილობათა რაოდენობის შეფარდებისა ელემენტარულ ხდომილობათა საერთო რაოდენობასთან.

თუ ამოცანის პირობაში საწინააღმდეგო არაა ნათქვამი, *ყოველთვის იგულისხმება, რომ ელემენტა-* რული ხდომილობები თანაბრად მოსალოდნელია.

8. შემოკლებული გამრავლების ფორმულები:

$$(a+b)^{2} = a^{2} + 2ab + b^{2}$$
$$(a-b)^{2} = a^{2} - 2ab + b^{2}$$
$$(a+b)(a-b) = a^{2} - b^{2}$$

9. ნახაზზე კუთხე შეიძლება მონიშნული იყოს კუთხის გვერდებს შორის ჩასმული პატარა რკალით, მართი კუთხე კი — პატარა კვადრატით.

 $\angle A$ ალნიშნავს A კუთხის სიდიდეს.

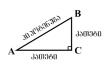
10. პარალელური წრფეები:

ორი პარალელური წრფის მესამე წრფით გადაკვეთისას შიგა xვარედინა კუთხეები ტოლია: $\alpha = \beta$.

11. სამკუთხედი:

- პითაგორას თეორემა: მართკუთხა სამკუთხედის ჰიპოტენუზის სიგრძის კვადრატი კათეტების სიგრძეთა კვადრატების ჯამის ტოლია:

$$AB^2 = AC^2 + BC^2$$

• სამკუთხედის ფართობი სამკუთხედის გვერდის სიგრძისა და შესაბამისი სიმაღლის ნამრავლის ნახევრის ტოლია: $S=rac{ah}{2}$.

12. ოთხკუთხედი:

- ოთხკუთხედის კუთხეების სიდიდეთა ჯამი 360°-ის ტოლია;
- მართკუთხედის ფართობი მისი სიგრძისა და სიგანის ნამრავლის ტოლია: $\mathbf{S}=ab;$
- ullet პარალელოგრამის ფართობი მისი გვერდის სიგრძისა და ამ გვერდის შესაბამისი სიმაღლის ნამრავლის ტოლია: ${f S}=ah.$

13. წრე, წრეწირი:

ullet წრეწირის სიგრძე L მისი რადიუსის მიხედვით გამოითვლება ფორმულით: ${
m L}=2\pi r;$

 π რიცხვი, მეასედის სიზუსტით, 3,14-ის ტოლია;

 $oldsymbol{r}$ რადიუსიანი წრის ფართობი გამოითვლება ფორმულით: $oldsymbol{\mathrm{S}}=\pi r^2.$

14. მართკუთხა პარალელეპიპედი:

- მართკუთხა პარალელეპიპედის მოცულობა მისი სიგრძის, სიგანისა და სიმაღლის ნამრავლის ტოლია: V=abc;
  - ullet კუბის შემთხვევაში: a=b=c.

რაოდენობრივი შედარება

შეადარეთ ერთმანეთს A და B სვეტების უჯრებში მოცემული რაოდენობები.

თუ A სვეტის უ ξ რაში მოცემული რაოდენობა მეტია B სვეტის შესაბამის უ ξ რაში მოცემულ რაოდენობაზე, აირჩიეთ (ა);

თუ B სვეტის უჯრაში მოცემული რაოდენობა მეტია A სვეტის შესაბამის უჯრაში მოცემულ რაოდენობაზე, აირჩიეთ (ბ);

თუ უჯრებში მოცემული რაოდენობები ტოლია, აირჩიეთ (გ);

თუ მოცემული ინფორმაცია საკმარისი არაა იმის დასადგენად, რომელი რაოდენობაა მეტი, აირჩიეთ (დ).

	A					
			1			
41.	27:0,93	24,28 + 2,09	(১)	(8)	(8)	(_Q)

თორნიკემ, სანდრომ, სოფომ და ანამ სოკო შეაგროვეს.
გოგონებმა იმდენივე სოკო შეაგროვეს, რამდენიც —
ბიჭებმა. ანამ შეაგროვა ყველაზე მეტი სოკო.

თორნიკეს მიერ
შეგროვებული სოკოს
რაოდენობა

თორნიკემ, სანდრომ, სოფომ და ანამ სოკო შეაგროვეს.
გოგონებმა იმდენივე სოკო შეაგროვეს ის ამდენიც —
ბიჭებმა. ანამ შეაგროვა ყველაზე მეტი სოკო.

(ა) (ბ) (გ) (დ)

43. რომბის გვერდის სიგრძეა a, დიდი დიაგონალისა -d. (ა) (გ) (გ) (დ)

44. მანძილი რიცხვთა მანძილი რიცხვთა დერძზე a -ს შესაბამისი წერტილიდან სათავემდე წერტილიდან სათავემდე (ა) (გ) (გ) (დ)		a და b ისეთი რიცხვებია, ϵ	რომ $a>0$ და $a+b<0$.				
	44.	ლერძზე a -ს შესაბამისი	ღერძზე $\stackrel{.}{b}$ -ს შესაბამისი	(১)	(8)	(8)	(ღ)

45.	ორი ტოლი წრეწირი ერთმანეთს არ ერთ-ერთ წრეწირზე მდებარეობს, D წერტილებისა და წრეწირთა ცენტრემ მიღებული ოთხკუთხედის პერიმეტრია	– მეორეზე. ამ ბის შეერთებით	(5)	(8)	(გ)	(დ)
	წრეწირის რადიუსის სიგრძე	6 სმ				

46.	x და y რიცხვების საშუალო არითმეტიკული y და z რიცხვების საშუალო არითმეტიკულის ტოლია.	(১)	(8)	(გ)	(₀)
	x-ის და z-ის საშუალო არითმეტიკული		, ,	.07	,

ამოცანები

47. 41-ისა და 56-ის ერთ-ერთ ნატურალურ რიცხვზე გაყოფისას მიღებული ნაშთები ერთმანეთის ტოლია. ჩამოთვლილთაგან რომლის ტოლი შეიძლება იყოს ეს ნატურალური რიცხვი?

- (5) 2
- (ბ) 4
- (გ) 5
- (₀) 6
- (ე) 7

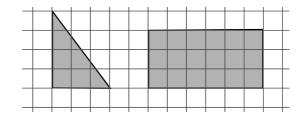
48. മൌ x = -1, മാഎന് $(1-3x^2)(3-2x+x^3)=$

- (o) -12
- (8) (8)
- (გ) 0
- (₀) 8
- (ე) 12

49. თამთამ 42 ცალი ფანქარი რამდენიმე კოლოფში ჩააწყო: ზოგში — 2 ცალი, ზოგში — 3. ჩამოთვლილთაგან რომლის ტოლი შეიძლება იყოს იმ კოლოფთა რაოდენობა, რომლებშიც 3 ფანქარია?

- (s) 9
- (ბ) 10
- (გ) 11
- (_Q) 13
- (ე) 14

50. მართკუთხა სამკუთხედისა და მართკუთხედის წვეროები ტოლუჯრედებიანი ბადის კვანძებს ემთხვევა (იხ. ნახაზი). რისი ტოლია მართკუთხა სამკუთხედის ფართობის შეფარდება მართკუთხედის ფართობთან?

- (a) $\frac{1}{4}$
- (\delta) $\frac{1}{3}$
- $\begin{array}{cc} 3 \\ (\delta) & \frac{1}{2} \\ (\phi) & \frac{2}{3} \end{array}$
- (a) $\frac{2}{3}$

- - (ა) 784-ით
  - (ბ) 791-ით
  - (გ) 832-ით
  - (დ) 879-ით
  - (ე) 891-ით

მონაცემთა ანალიზი

ცხრილში წარმოდგენილია მონაცემები იმის შესახებ, თუ რამდენი ათასი სრულწლოვანი ადამიანი იყო დასაქმებული თბილისსა და აღმოსავლეთ საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში 2004-2008 წლებში, ამასთან, 2008 წლის მონაცემები მოყვანილია კვარტალთა მიხედვით.

ᲬᲔᲚᲘ ᲓᲐ ᲙᲕᲐᲠᲢᲐᲚᲘ	ᲗᲑᲘᲚᲘ Ს Ი	3989000	ᲛᲪᲮᲔᲗᲐ-ᲛᲗᲘᲐᲜᲔᲗᲘ	ᲥᲕᲔᲛᲝ ᲥᲐᲠᲗᲚᲘ	<u> </u>
2004 б	149,0	10,8	5,6	23,5	9,8
2005 б	189,0	13,6	6,8	29,4	12,8
2006 ទ	189,6	15,9	7,2	26,2	12,0
2007 б	196,0	14,2	5,5	23,6	11,8
2008 Б І 33.	181,0	10,7	4,8	23,7	11,4
II 33.	184,6	11,9	5,1	24,3	11,3
III 33.	180,8	12,2	4,8	24,6	10,1
IV 33.	189,0	11,8	5,0	24,7	11,3

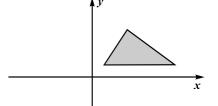
ცხრილის მიხედვით უპასუხეთ შემდეგ 2 შეკითხვას:

- **52.** რომელ რეგიონში აღინიშნა დასაქმებულ ადამიანთა რაოდენობის ზრდა ყოველ კვარტალში 2008 წლის განმავლობაში?
  - (ა) თბილისში
  - (ბ) კახეთში
  - (გ) მცხეთა-მთიანეთში
  - (დ) შიდა ქართლში
  - (ე) ქვემო ქართლში
- **53.** დავუშვათ, რომ შიდა ქართლში 2006 წელს 150 ათასი სრულწლოვანი ადამიანი ცხოვრობდა. ამ რეგიონის სრულწლოვან ადამიანთა რაოდენობის რამდენი პროცენტი ყოფილა დასაქმებული 2006 წელს?
  - (3) 7%
  - (δ) 8%
  - (გ) 9%
  - (o) 10%
  - (ე) 12%

ამოცანები

- **54.** გასაყოფის (რომელიც ნატურალური რიცხვია), გამყოფისა და მათი განაყოფის ნამრავლი 400-ის ტოლია. რისი ტოლია გასაყოფი?
  - (ა) 20-ის
  - (ბ) 25-ის
  - (გ) 40-ის
  - (დ) 50-ის
  - (ე) 100-ის
- **55.** ჩამოთვლილთაგან რომელი შეიძლება იყოს იმ სამკუთხედის წვეროების კოორდინატები, რომელიც ნახაზზე მოცემული სამკუთხედის სიმეტრიულია *y*-ღერძის მიმართ?

(-5; 0)

- (a) (-1; 1), (-3; 4),
- (δ) (-3; 3), (-4; 0), (-21; 3)
- (a) (1; -2), (3; -4), (7; -4)
- (g) (2; 2), (6; 10), (12; 2)
- (3) (-2; 2), (-6; 8), (-14; 2)
- **56.** გამომცემლობამ საბავშვო ლიტერატურის გამოფენა-გაყიდვა მოაწყო. დღის პირველ ნახევარში გასაყიდად გამოტანილი წიგნების რაოდენობა ჯერ განახევრდა, შემდეგ 6-ით შემცირდა. დღის მეორე ნახევარში კი დარჩენილი წიგნების რაოდენობა ჯერ ისევ განახევრდა, შემდეგ კი 5-ით შემცირდა; ამის შემდეგ გამოფენაზე არც ერთი წიგნი აღარ დარჩა. სულ რამდენი წიგნი გამოუტანია გამომცემლობას გასაყიდად?
  - (a) 22
  - (b) 28
  - (გ) 30
  - (0) 32
  - (a) 36
- **57.** დავითმა 2-ჯერ მეტი ფოტოსურათი გადაიღო, ვიდრე ლევანმა და 3-ჯერ მეტი, ვიდრე თორნიკემ. სამივემ ერთად 80-ზე ნაკლები ფოტოსურათი გადაიღო. <u>მაქსიმუმ</u> რამდენი ფოტოსურათი შეიძლება გადაეღო დავითს?
  - (a) 36
  - (b) 42
  - (გ) 48
  - (_Q) 54
  - (ე) 60

58. წრეწირი, რომლის დიამეტრის სიგრძეა 2 სმ, მდებარეობს იმ წრეწირის შიგნით, რომლის დიამეტრის სიგრძეა 4 სმ. რამდენი კვადრატული სანტიმეტრია ამ წრეწირებით შემოსაზღვრული გამუქებული ფიგურის ფართობი?

- (s) π
- (δ) 2π
- (δ) 3π
- (∞) 4π
- $(\mathfrak{g})$ 5π

59. მიმდევრობის მესამე წევრია 4, მეხუთე წევრი კი 1-ის ტოლია. რას უდრის მიმდევრობის პირველი წევრი, თუ ცნობილია, რომ ამ მიმდევრობის ნებისმიერი წევრისა და მისი მომდევნო ორი წევრის ნამრავლი 24-ის ტოლია?

- (a) 24
- (b) 6
- (გ) 5
- (₀) 4
- (ე) 1

60. სასტუმროში მხოლოდ ერთადგილიანი და ორადგილიანი ნომრებია. მენეჯერმა შეიტყო, რომ სასტუმროში უნდა განათავსოს 4 უნივერსიტეტის 10 სტუდენტი გოგონა ისე, რომ სხვადასხვა უნივერსიტეტის სტუდენტები ერთ ნომერში არ მოხვდნენ. მინიმუმ რამდენი ნომერია საჭირო, რათა მენეჯერმა <u>აუცილებლად</u> შეძლოს სტუდენტების სასტუმროში განთავსება?

- (a) 5
- (ბ) 6
- (გ) 7
- (_Q) 8
- (ე) 9

რაოდენობრივი შედარება

შეადარეთ ერთმანეთს A და B სვეტების უჯრებში მოცემული რაოდენობები.

თუ A სვეტის უ ξ რაში მოცემული რაოდენობა მეტია B სვეტის შესაბამის უ ξ რაში მოცემულ რაოდენობაზე, აირჩიეთ (ა);

თუ B სვეტის უ ξ რაში მოცემული რაოდენობა მეტია A სვეტის შესაბამის უ ξ რაში მოცემულ რაოდენობა δ ე, აირჩიეთ (δ);

თუ უჯრებში მოცემული რაოდენობები ტოლია, აირჩიეთ (გ);

თუ მოცემული ინფორმაცია საკმარისი არაა იმის დასადგენად, რომელი რაოდენობაა მეტი, აირჩიეთ (დ).

	A	В				
	T		1			
61.	ელენემ შაბათს მთელი თან კვირას – დარჩენილი თანხი	• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •	(১)	(გ)	(გ)	(യ)
	ელენეს მიერ შაბათს დახარჯული თანხა	ელენეს მიერ კვირას დახარჯული თანხა			ŭ	

62.		x > y					
62.	-2x		- 5 <i>y</i>	(১)	(გ)	(გ)	(_Q)

63. ნიკამ კიბის საფეხურები გადანომრა. პირველ საფეხურს მან დააწერა რიცხვი 1, მეორეს — 2 და ასე შემდეგ. ყველა საფეხურის დასანომრად, სხვა ციფრებთან ერთად, მას სულ 5 ცალი 3-იანის დაწერა დასჭირდა.

კიბის საფეხურების რაოდენობა

31

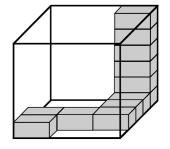
 64.
 გიას ხელფასი ნიკას ხელფასის ნახევარზე 250 ლარით

 გიას ხელფასი
 ნიკას ხელფასი

(ა) (გ) (გ) (დ)

ამოცანები

67. კუბში 12 ერთნაირი მართკუთხა პარალელეპიპედი ისეა განლაგებული, რომ ყოველ ორ მეზობელ მართკუთხა პარალელეპიპედს ერთი წახნაგი საერთო აქვს (იხ. ნახაზი). კიდევ რამდენი ასეთი მართკუთხა პარალელეპიპედი ჩაეტევა ამ კუბში?

- (a) 54
- (δ) 60
- (გ) 66
- (0) 72
- (ე) 78

68. მოცემულია ნამრავლი $4\cdot12\cdot15\cdot30\cdot35$. ჩამოთვლილთაგან რომელ ნამრავლზე <u>არ</u> იყოფა ეს ნამრავლი უნაშთოდ?

- (a) 8·21·40
- (ბ) 24·21·50
- (გ) 16 · 21 · 25
- ($\circ$) 8.9.50
- (9) 9.14.75

69. რიცხვები x, 2x, y, 7,7 ზრდის მიხედვითაა დალაგებული. განსხვავება ყოველ ორ მეზობელ რიცხვს შორის 2-ზე ნაკლებია. ჩამოთვლილთაგან რომლის ტოლი შეიძლება იყოს y?

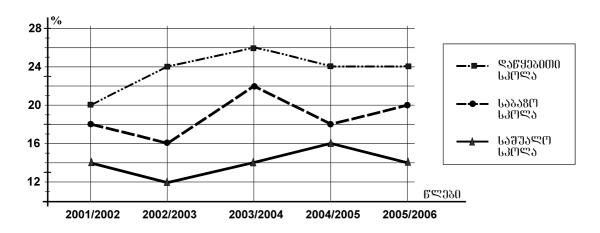
- (5) 5,4
- (8) 5,5
- (₈) 5,7
- (₀) 5,8
- (ე) 6

70. უჯრაში ოთხი ერთნაირი ბარათია, რომლებიც დანომრილია რიცხვებით: 1, 2, 3 და 4. უჯრიდან, მასში ჩაუხედავად, უნდა ამოიღონ ორი ბარათი. რისი ტოლია იმის ალბათობა, რომ ამოღებული ბარათების ნომრების ჯამი ლუწი რიცხვი იქნება?

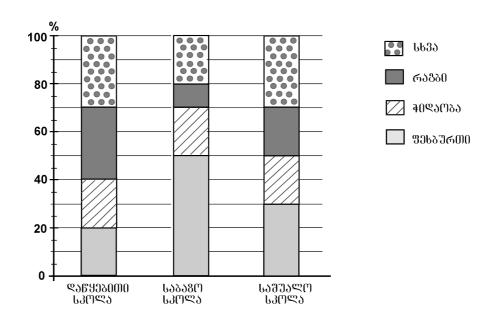
- (a) $\frac{3}{4}$
- (a) $\frac{2}{3}$
- $(a) \frac{1}{2}$
- (φ) $\frac{1}{3}$
- (ე) $\frac{1}{4}$

მონაცემთა ანალიზი

გრაფიკზე წარმოდგენილია მონაცემები იმის შესახებ, თუ ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის თითოეული საფეხურის (დაწყებითი, საბაზო, საშუალო) მოსწავლეთა რაოდენობის რამდენ პროცენტს შეადგენდა ამავე საფეხურის იმ მოსწავლეთა რაოდენობა, რომლებიც სპორტით იყვნენ დაკავებულნი 2001/2002 – 2005/2006 სასწავლო წლებში. მაგალითად, გრაფიკის მიხედვით ვარკვევთ, რომ 2001/2002 სასწავლო წელს სპორტით დაკავებული ყოფილა საშუალო სკოლის მოსწავლეთა 14%.

დიაგრამაზე კი წარმოდგენილია მონაცემები იმის შესახებ, თუ ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის თითოეულ საფეხურზე სპორტით დაკავებულ მოსწავლეთა საერთო რაოდენობის რამდენ პროცენტს შეადგენდა ფეხბურთით, რაგბით, ჭიდაობით თუ სპორტის რომელიმე სხვა სახეობით დაკავებულ მოსწავლეთა რაოდენობები 2005/2006 სასწავლო წელს. მაგალითად, დიაგრამის მიხედვით ვარკვევთ, რომ 2005/2006 სასწავლო წელს დაწყებით სკოლაში ფეხბურთით დაკავებული ყოფილა დაწყებით სკოლაში სპორტით დაკავებულ მოსწავლეთა 20%.

გრაფიკისა და დიაგრამის მიხედვით უპასუხეთ შემდეგ 4 შეკითხვას:

71.	რომელ	სასწავლო	წელს	იყო	სპორტით	დაკავებულ	მოსწავლეთა	წილი	დაწყებით
სკოე	ლაში 1,5	5-ჯერ მეტი,	ვიდრე	_ სა	აშუალო სკ	ოლაში?			
(	s) 2001/	2002 სასწა _ვ	ლო წე	ლს					

- (გ) 2002/2003 სასწავლო წელს
- (გ) 2003/2004 სასწავლო წელს
- (დ) 2004/2005 სასწავლო წელს
- (ე) 2005/2006 სასწავლო წელს

72.	რამდენ	ით	აღემატები	იდა	2003/2004	სასწავლო	წელს	საბაზო	სკი	ილაში	სპორტით
დაკა	ავებულ	gwl	აწავლეთა	პრო	აცენტული	მაჩვენებელი	წინა	სასწავლ	ກິດປ	წლის	შესაბამის
მაჩვ	ენებელს?	•									

- (ა) 2-ით
- (δ) 3-non
- (გ) 4-ით
- (p) 5-no
- (a) 6-no

73. სპორტით დაკავებულ მოსწავლეთა რამდენი პროცენტი ყოფილა დაკავებული ჭიდაობით საშუალო სკოლაში 2005/2006 სასწავლო წელს?

- (a) 20%
- (a) 30%
- (გ) 40%
- (g) 50%
- (ე) 70%

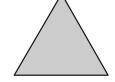
74. დაწყებითი სკოლის მოსწავლეთა რაოდენობის რამდენ პროცენტს შეადგენდა რაგბითა თუ ფეხბურთით დაკავებულ მოსწავლეთა რაოდენობა 2005/2006 სასწავლო წელს?

- (ა) 6%
- (δ) 8%
- (გ) 12%
- (c) 14%
- (ე) 16%

ამოცანები

75. ფიგურის **დიამეტრი** ვუწოდოთ ამ ფიგურის წერტილების შემაერთებელი მონაკვეთებიდან უდიდესი სიგრძის მქონე მონაკვეთს.

ტოლგვერდა სამკუთხედის გვერდის სიგრძეა 12 სმ. რისი ტოლია ამ სამკუთხედის დიამეტრის სიგრძე?

- (ა) 4 სმ
- (ბ) 6 სმ
- (გ) 12 სმ
- (დ) 24 სმ
- (ე) 36 სმ

76. თამარმა, ნათიამ და ელენემ ზღვის ნაპირას სულ 27 ნიჟარა შეაგროვეს. თამარმა ნათიას მისცა 4 ნიჟარა, ნათიამ ელენეს — 1 ნიჟარა. თავის მხრივ, ელენემ თამარს რამდენიმე ნიჟარა მისცა. ამის შემდეგ სამივეს ტოლი რაოდენობის ნიჟარები აღმოაჩნდათ. რამდენი ნიჟარა შეუგროვებია ნათიას?

- (o) 9
- (δ) 8
- (გ) 7
- (∞) 6
- (a) 5

77. რამდენი ფიალა გააწონასწორებს რძიან კოლოფსა და მაწვნის ქილას მარჯვენა სასწორზე?

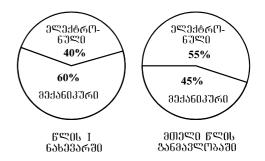
- (6) 8
- (b) 9
- (გ) 10
- (0) 11
- (a) 12

78. ერთ სიბრტყეზე მდებარე ორი არათანამკვეთი წრის ცენტრებს შორის მანძილია 7 სმ, ხოლო ერთ-ერთი წრის რადიუსის სიგრძეა 5 სმ. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომლის ტოლი შეიძლება იყოს მეორე წრის რადიუსის სიგრძე?

- (ა) 1,2 სმ
- (გ) 2,1 სმ
- (გ) 2,3 სმ
- (დ) 3,4 სმ
- (ე) 4,5 სმ

ნახევარში **79.** საათების ქარხანა წლის I უშვებდა მექანიკურ, როგორც ისე საათებს, ხოლო ელექტრონულ წლის II ნახევარში – მხოლოდ ელექტრონულ საათებს. დიაგრამებზე წარმოდგენილია მონაცემები იმის ქარხნის გამოშვებული შესახებ, მიერ თუ რაოდენობის რამდენ საათების პროცენტს შეადგენდა მექანიკური ელექტრონული და საათების რაოდენობა როგორც წლის ნახევარში, ისე მთელი წლის განმავლობაში.

რამდენxერ მეტი ელექტრონული საათი გამოუშვია ქარხანას წლის I ნახევარში წლის II ნახევართან შედარებით?

- (ა) 1,2-ჯერ
- (გ) 1,6-ჯერ
- (გ) 2-ჯერ
- (დ) 2,4-ჰერ
- (ე) 3-ჯერ

80. ხეხილის ბაღში მსხლის ხეების რაოდენობა 15-ით ნაკლებია ვაშლის ხეების რაოდენობაზე. ჩამოთვლილთაგან რომლის ტოლი შეიძლება იყოს მსხლის ხეების რაოდენობის შეფარდება ვაშლის ხეების რაოდენობასთან?

- (a) $\frac{1}{3}$
- (a) $\frac{3}{5}$
- $(8) \frac{2}{7}$
- (∞) $\frac{3}{7}$
- (ე) $\frac{5}{9}$

შავი სამუშაოსთვის

%M85%N 765%J801 &JU&0U

30%35ᲚᲣᲠᲘ 65ᲬᲘᲚᲘ

3517k380t 87K63570

პროგრამა არჩეულ პასუხად აღიქვამს შემდეგ სიმზოლოს

3860630906 593090

შეცდომის შემთხვევაში უჯრა უნდა გაშავდეს მთლიანად

		SE	35CCC	8008	0		E	\$06S	ሚ ኒ ሚ	08686			8035				& 0	JUS	0			
	1	2	3	4	5	6		7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
ა	×			X						×							$\times$					ა
δ								×			X		×	×				×				δ
8			×			×			×						×				×	×		a
œ		×			×							X				×					×	Q

S6SCM80380	806767678080	5000000000000000000000000000000000000	ტექსტ ე				
21 22 23 24 25 26	27 28 29 30	31 32 33 34	35 36 37 38 39 40				
$\delta \times \Box \Box X \times \Box$	$\square$ $\square$ $\times$ $\times$			5			
δ = - ×	X	$\square \times \square \square$		δ			
8 1 1 1 1 1 1			X	8			
e × ×		×		œ			

3500335~~6~~033560 6580656

ᲠᲐᲝᲓᲔᲜᲝᲒᲠᲘᲕᲘ ᲨᲔ ᲓᲐᲠᲔᲒᲐ							Samas6380				ᲛᲝᲜᲐᲪᲛᲛᲗᲐ <i>Ა</i> ᲜᲐᲚᲘᲖᲘ				Samaseaso							
	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51		52	53	54	55	56	57	58	59	60	
5	X	×													X							5
δ			X	X	×			X	×	X				×				X		×		δ
8						×	×												X		×	8
ወ																	X		3			œ
9											X		X	\$		X						a

&\$M@36M&630	39856985	Samas6380	9We2339W2 2872540	S9M326390	
61 62 63	64 65 66	67 68 69 70	71 72 73 74	75 76 77 78 79 80	
S L E		X			5
8					ծ
3 × ×			X	× I I I X	а
e - × -	××	$\times \times$	X	XX	œ
a		X	X		a

[&]quot; გავეცანი პასუხების მონიშვნის ინსტრუქციას და მზად ვარ, დავიწყო მუშაობა "